

EDUNVALVONTAKATSAUS

Lokakuu 2021

Sisällys

Yleiskatsaus edunvalvontaan.....	3
Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina.....	4
Bioenergia ry:n tavoitteet.....	12
Kärkihankkeet	13
EU+Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)	14
Ilmasto- ja energiastrategia + Kaisu (Tuohiniitty)	16
Energiaverouudistus (Laurikka)	17
Turvepaketin toimeenpano (Salo)	18
Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson)	20
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson)	21
Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo)	22
Tärkeät hankkeet	24
EU: LULUCF-päivitys (Laurikka)	25
EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty)	26
EU: Biodiversiteettistrategia (Laajalahti)	28
Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitut (Salo)	30
Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta (Salo)	32
Hiilensidonta ja sidontateknologiat (Laajalahti)	34
Luonnonsuojelulain sekä kaavoitus- ja rakentamislain uudistaminen (Salo)	36
Seurattavat hankkeet.....	39
YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka)	40
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty)	41
EU: Bioenergian TKI-rahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (Laajalahti)	43

Yleiskatsaus edunvalvontaan

EU:n Fit-for-55 -paketin (tai 55-valmiuspaketin) neuvottelut ovat alkaneet neuvoston työryhmissä ja Euroopan parlamentissa raportöörit on nimetty.

Kotimaassa Marinin hallitus päätti **budjettiriihessä** 9.9. jatkotoimista ilmastopäästöjen vähentämiseksi. Erityisesti keskustelu painottui taakanjakosektorin tavoitteen saavuttamiseen liittyviin toimiin. Komission heinäkuisessa ehdotuksessa taakanjakosektorille esitetty tavoite (-50 % vuoteen 2030 vs. 2005) oli yllättävän tiukka ja sen saavuttaminen vaatii runsaasti lisätoimia. Hallitus määritteli alasektorikohtaiset päästövähennystavoitteet suhteessa kesällä julkaistuun nykytoimiskenaarioon. Henkilöautoliikenteen osalta nykytoimiskenaariota päivitettiin nostamalla sähköautojen määrä 600 000:een vuonna 2030.

Ilmasto- ja luonnonsuojelulait olivat lausunnolla elo-syyskuussa. Bery vastasi molempiin (ks. [ilmastolaki](#), [luonnonsuojelulaki](#)). Myös **maankäyttö- ja rakennuslain uudistus, "Kaavoitus- ja rakennuslaki"** tuli lausunnolle syyskuussa. Sekä luonnonsuojelulain että kaavoitus- ja rakennuslain tapauksessa ympäristöministeriö laittoi lausunnolle oman lakiehdotuksensa ja sivuutti asiaa valmistelleen työryhmän kannat. Tämä on herättänyt elinkeinoelämän ja kuntakentän puolelta runsaasti kritiikkiä.

RED2 direktiivin kestävyyskriteerien kansallinen toimeenpano on viivästynyt johtuen komission toimeenpanosäädöksiä useiden kuukausien viivästyneisyydestä. Komission luonnos toimeenpano-ohjeista oli konsultaatiossa huhtikuussa. Palaute oli voimakasta monista jäsenmaista, että komissio meni ohjeistuksessa selvästi yli kompetenssinsa. Luonnosohjetta käsitellään 21.10. EU-komiteassa. Komissio on esittämässä kestävyyskriteerien soveltamiseen 8- 12 kk siirtymäaikaa. Toimeenpano-ohjeen sekä vapaaehtoisten järjestelmien ohjeiden puute vaikuttaa toiminnanharjoittajien kestävyys todentamiseen. Vapaaehtoisia järjestelmiä ei ole vielä hyväksytty, mutta komissio antoi niistä alustavan positiiviarvion heinäkuussa ja lopullista odotetaan lokakuun loppuun mennessä.

Valtioneuvoston kanta **RED3-direktiivistä** valmistui lokakuun alussa ja eduskunnan kanta valmistuneeksi lokakuun lopussa. Parlamentti pyrkii saamaan RED3:sta raportin 2021 loppuun mennessä.

Euroopan Parlamentti hyväksyi komission asetuksen **kestävän rahoituksen taksonomiasta** lokakuussa. Neuvosto haki 2 kk lisääjän käsittelyyn, mutta asetuksen pysäyttäminen Neuvoston päätöksellä näyttää haastavalta, jolloin asetusta tulisi voimaan 2022 alusta. Taksonomian seuraavien kriteerien valmistelu on myös käynnissä ja Kestävän rahoituksen foorumi julkaisi luonnoksensa niistä heinäkuussa.

Kotimaan strategiatyöt (ilmasto- ja energiastrategia, KAISU) ovat viivästyneet, koska Hiisi-hankkeen valmistuminen on siirtynyt EU:n FF55 paketin myötä. Hiisi-hankkeen skenaariot valmistunevat lokakuussa. IE-strategia ja Kaisu annettaneen selontekona eduskunnalle loppusyksyllä 2021. Hallitus käsittelee energiaverotusta jälleen budjettiriihessä. Energiaturpeen lattiahintamekanismi sekä pienkäytön verottomuuteen liittyvät kysymykset olivat lausunnolla elokuussa.

Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina

KÄRKIHANKKEET

EU + Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)

- uusien kriteerien mukainen kestävyyslaki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyvät osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.
- Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa. Hakemuksia kestävyysjärjestelmistä oli tullut Energiavirastolle elokuun alkuun mennessä noin 130 kpl
- Komissio ei ole vielä julkaisut toimeenpano-ohjetta. Konsultaatiossa annettiin paljon kritiikkiä, että komissio ylitti toimivaltuutensa ja että ohje tulisi valmistella uudestaan. Uusi versio on käsittelyssä EU:n bioenergia komiteassa 21.10.
- Vapaaehtoisia sertifiointijärjestelmiä koskeva toimeenpano-ohjetta ei ole julkaistu, joten komissio ei myöskään voinut hyväksyä ennen kesäkuun loppua järjestelmiä, mutta antoi niistä heinäkuun alussa [alustavan positiiviarvionsa](#)
- Kestävyyskriteerien toimeenpano on viivästynyt selvästi eri jäsenmaissa sitä myötä, kun komissio on myöhässä direktiiviin kirjattujen toimeenpanoasetusten aikataulun kanssa. Osa jäsenmaista on siirtänyt toiminnanharjoittajien velvoittamista osoittaa kestävyttä useilla kuukausilla takarajasta 30.6. Komissio on vihjannut 8 – 12 kk siirtymäajasta.
- Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7. Kotimaisia kantoja valmisteltiin TEM:n johdolla ja U-kirjeen käsittely on käynnissä eduskunnassa, valmistuminen arviolta lokakuun lopussa.

Ilmasto- ja energiastrategia + KAISU (Tuohiniitty):

- Marinin hallituksen ohjelmassa päätettiin Ilmasto- ja energiastrategian valmistelusta, joka on käynnistetty syyskuussa 2020. Valmistelusta vastaa Työ- ja elinkeinoministeriö.
- Rinnakkain IE-strategian kanssa tehdään keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman eli Kaisun päivittystä. Kaisun toimet koskevat ainoastaan taakanjakosektorin toimia ja sen valmistelu tapahtuu ympäristöministeriövetoisesti. Päivittämistä varten on muodostettu työryhmä.
- Kaisun ja IE-strategioiden valmistelua koordinoidaan keskenään. Poliittiset linjaukset tehtiin puoliväliriihen yhteydessä 21.-29.4., missä muun muassa määriteltiin ns. toimenpidekuiluksi 11 Mtn CO2 hiili-neutraaliuteen 2035 mennessä.
- Strategiatyöt ovat viivästyneet, koska Hiisi-hankkeen valmistuminen on siirtynyt EU:n FF55 paketin myötä. Hiisi-hankkeen skenaariot valmistunevat lokakuussa. IE-strategia ja Kaisu annettaneen selontekona eduskunnalle 2022 alussa
- IE-strategialla pyritään 2 – 4 Mtn ja Kaisulla 2 – 4 Mtn (1 – 2 Mtn asuntojen erillislämmitys ja 1 – 2 Mtn muu taakanjakosektori) päästövähennyksiin

Energiaverouudistus (Laurikka):

- Hallitus käsitteli energiaverotusta jälleen budjettiriihessä 7.- 9.9. Bery oli mukana usean järjestön yhteisessä lausumassa, jolla vastustettiin biokaasun verotusta lämmityskäytössä. Verollisuus onnistuttiinkin torjumaan.
- Hallitus päätti arvioida maaliskuussa 2022, nojautuen ministeriöiden, tutkimuslaitosten ja Ilmastopaneelin arvioihin, ovatko päästövähennystavoitteet saavutettavissa KAISU-suunnitelmassa esitetyin toimin ja päättää tässä yhteydessä mahdollisesti tarvittavista sitovista taloudellisista ja lainsäädännöllisistä ohjauseinoista tavoitteen saavuttamiseksi.
- VM piti 28.9.-5.10. lausuntokierroksen luonnoksesta hallituksen esitykseksi energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Esityksessä biokaasulle säädettäisiin liikennekäytössä valmistevero ja ylläyttäen biokaasun lämmitys- ja työkonikäyttö *muualla kuin siirtoverkossa* säilyisi edelleen verottomana. Bery jätti [lausunnon](#).

Turvepaketin toimeenpano (Salo):

- Turvetyöryhmän esityksistä osa päättyi valtion kolmanteen lisätalousarvioesitykseen 27.5. ja niiden toimeenpanoa varten nimettiin TEM:n Mika Niemelän vetämä työryhmä.
- Kesän aikana työryhmä on valmistellut kuutta toimenpidettä ja käytännön kriteerejä turvetuotantokoneiden romutuspalkkiolle.
- Luopumistuen valmistelu on siirtymässä STM:n vastuulle.
- Ministeriöiltä odotetaan edelleen tarkempia tietoja paketin etenemisestä kohti käytäntöä tietäen jo konkreettisten toimien viipyvän ensi vuoteen.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson):

- Biokaasun verotuksesta lakiluonnos esitetty ja lausuttu. Kriittisin kysymys on lämmityskäytön verotaso, joka uhkaa tuotantoa.
- Marras-joulukuussa valmistuu AFRY:n selvitys jakeluvelvoitteen noston vaikutuksista

Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson):

- Turvetyöryhmän esitysten perusteella MMM kerännyt toimijoiden mielipiteitä kotimaisen hakkeen käytön edistämiseksi. Ei edistymistä.

PUUENERGIAMARKKINAKATSAUS

Luke seuraa puukauppaa neljännesvuosittain, hakkuut kuukausittain ja vuositasolla sekä toteutunut käyttö vuositasolla. Hintaseuranta Foex ja Tilastokeskus, osittain yhteistyönä. Käyttömäärä selviää osittain ET:n seurannasta.

- Ei tuoretta tietoa kaukolämmön kulutuksesta.
- Puun ja muun bion käyttö sähköntuotannossa ensimmäisen kuukauden aikana 6 prosenttia edelliseen vastaavaan kauteen verrattuna. Metsähakkeen hinta elokuussa 0,94 e/MWh korkeampi verrattuna ed. vuoden elokuuhun. Puru vastaavasti 1,04 ja kuori 0,51. Hakkeen tuonti väheni kolme prosenttia alkuvuonna (1-6), ml. teollisuushake
- Energiapuun kauppamäärä oli vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2,452 milj m³, edellisellä vuosipuoliskolla 1,59 milj. m³. Energiarunkopuun kantohinta pysyi samalla tasolla (4,94 e/m³) kuin edellisellä neljänneksellä, mutta oli 0,89 euroa korkeampi kuin vastaavana aikana laski edelliseen neljänneksen edellisenä vuonna. Hankintahinta vastaavasti neljänneksellä laski 1,17 e (26,90), mutta edelliseen vuoteen verrattuna nousi 0,32 euroa.
- Energiapuun korjuu vuoden ensimmäisen 8 kk aikana 4,2 milj. m³, edellisenä vuonna vastaavasti 2,7 milj. m³.

TÄRKEÄT HANKKEET

EU: LULUCF-päivitys (Laurikka):

- Valtioneuvoston U-kirje 49/2021 vp julkaistiin 1.10. Kannassa suhtaudutaan hyväksyvästi komission ehdotukseen, mutta painotetaan, että Suomi ei tue tavoitteiden (Suomi, EU) kiristämistä ehdotetulta tasolta.
- Neuvoston puolella työ on lähtenyt käyntiin ympäristöneuvoston työryhmissä.
- Parlamentissa Ville Niinistö (Vihr) toimii raportöörinä. Varjoraportöörit ovat Dan Matreanu (EPP), Delara Burkhardt (S&D), Martin Hojsik (Renew), Anna Zalewska (ECR) ja Manuel Bombard (GUE/NGL).

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.

- Komissio nimesi 1.10.2020. kestävän rahoituksen foorumin (SFP). Jäseninä on vähän energia- ja met-säalan osaajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koos-tuva ryhmä (MSEG).
- Komission luonnos taksonomian delegoidusta asetuksesta, joka saattaa voimaan toimialakohtaiset luo-kittelut ja kriteerit oli konsultaatiossa 18.12.2020 asti. Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomi-asta 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Esitys ei ole täysin toimialaa tyydyttävä, vaikka bioenergia onkin mukana ilmastonmuutosta estävänä toimintona. Jäsenmaiden neuvosto ja Euroopan Parlamentti voivat hylätä asetuksen 4 + 2 kk kuluessa sen kieliversioiden julkaisusta, mitä odotetaan toukokuun lo-pulla. Mikäli asetusta ei hylätä tai komissio muuta sitä omatoimisesti, tulee se voimaan 1.1.2022 alkaen.
- SPF julkaisi esityksensä vielä puuttuvien kriteerien (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinä-kuussa 2021 kommentoitavaksi. Niiden osalta komissio antanee Q4/2021 esityksensä.

EU: Biodiversiteettistrategia (Laajalahti):

- Komissio tulee esittämään sitovat ennallistamistavoitteet vuoden loppuun mennessä.
- Luke ja SYKE julkaisivat 11.10.2021 [selvityksen](#) EU:n biodiversiteettistrategian vaikutuksista Suomen kannalta (tuloksia esiteltiin jo kesällä). Selvityksen mukaan Suomella on osittain hyvät valmiudet tavoit-teiden toteuttamisessa. Selvityksessä ei kuitenkaan tarkasteltu kansallisia tavoitteita tai taakanjakoa ei maiden välillä, vaan mietittiin yhteisiä tavoitteita sellaisenaan Suomelle (ei varmasti ole lopputulos). Tarkempi arviointi edellyttää mm. tavoitteiden täsmentämistä. Lisäsuojelun taloudelliset vaikutukset riippuvat mm, siitä, kuinka suuri on lisäsuojelupinta-ala, kuinka paljon lisäsuojelusta kohdistuu toisaalta metsiin ja toisaalta muihin maankäyttöluokkiin, millaisiin metsiin lisäsuojelu kohdistuu ja miten suojelu toteutetaan. Lisäsuojelu voi aiheuttaa negatiivisia taloudellisia vaikutuksia elinkeinoelämälle, mm. met-sätaloudelle, mutta sillä voi olla myönteisiä vaikutuksia mm. matkailulle. Määritelmiin ja laskentatapoihin selkeyttä ja yhdenmukaisuutta EU:ssa. Lisäksi toimenpiteiden kohdentamisesta ja vaikutuksista tar-vitaan lisätietoa.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo):

- Vesienhoitosuunnitelmien viimeisen kauden 2021 – 2027 toteutus on alkanut alueellisten vesienhoidon yhteistyöryhmien kokoontumisilla. Uusia turvetuotantoalueita ei ole enää haettu vähäisiä nykyisten tuo-tantoalueiden lisäalueita ja alle 10 ha:n alueita lukuunottamatta, ja näin toimialaa koskevan, epämää-räiseksi jääneen vesiensuojeluohjeen tulkintaan ei käytännössä ole saatu mitään tuntumaa. Ohjeen soveltaminen jääneekin kuriositeetiksi. Turvetuotannon supistumisen myötä toimialan yritysten osittain maksama vesistötarkkailu vähenee monilla vesistöalueilla, ellei sitä verovaroin paikata. Myös kalata-lousmaksukertymä vähenee.
- Parhaillaan lausunnolla oleva luonnonsuojelulaki antaa keinoja kiristää vesiensuojelun ja –hoidon ta-voitteita erityisesti luvanvaraisilla toimialoilla. ”One out, all out -periaate” (= yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän huononeminen johtaa suoraan luokituksen laskuun) korostuu. LSL heijastuu ympäristön-suojelulakiin ja erinäisten selvitysten määrä ja vaatimustaso kasvavat. Vesienhoitosuunnitelmien merki-tys ympäristölupaharkinnassa kasvaa, tulee ottaa huomioon jälkihoitovaiheessa ja voi hidastaa suon-pohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön.

- Ympäristölupituksessa on pari vuotta seurattu YSL:n 89§:n soveltamista (lupaehtojen harkinnanvarainen tarkistaminen). YSL:ssä jäi tarkentamatta vastuut ja menettelyt, jotka tekijät laukaisevat uuden ympäristölupaprosessin. Tämä on johtanut erilaisiin käytäntöihin ja epätietoisuuteen etenkin PSAVI:n alueella. Harkinnanvarainen lupaehtojen tarkistaminen tulee suhteuttaa koko ajan kasvavaan turvetuotannon ympäristölupien rauettamishakemusten määrään niin, ettei 89§:n perusteella aiheutettaisi enää lisää hallinnollista kuormaa ja hidastettaisi suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön. Edunvalvonnallinen tavoite on palata valvovan viranomaisen harkintaan ja kehottamiseen hoitaa havaittuja puutteita sekä korjaamaan tilanne ilman raskasta uudelleen luvittamista usein pienten parannusten aikaansaamiseksi.
- Nopeutunut energiaturvetuotannon alasajo on johtanut alueiden ympäristölupien rauettamisiin ja tahti kiihtyy edelleen. Jäykät ympäristölupakäytännöt jälkihoitotoimien vahvistamisineen ja viipyvät tarkastukset turvetuotannon päättyessä haittaavat suonpohjien sujuvaa siirtymistä seuraavaan maankäyttöön esim. metsäksi, pelloiksi ja kosteikoiksi Pohjanmaan maakunnissa ja Pohjois-Suomessa. Tilanteeseen on kiinnitetty huomiota ja vaikuttamista jatketaan syksyn aikana. Jälkihoitovaiheen ja lupaehtojen päättymisen haasteeseen on pystyttävä vastaamaan paljon nykyistä paremmin. Muuten ympäristöhallinnosta lausuntopyyntöineen ja viipyvine tarkistuksineen muodostuu pahimmillaan vuosien turha viive jälkikäytölle, johon kevään 2021 jäsenkyselyn mukaan olisi suoraan valmiutta jo 9000 hehtaarilla suonpohjia, ja määrä vain kasvaa. Ympäristölupaehdoista vapautumisen sujuvoittaminen kuuluu osaksi energiaturvetuotannon alasajoa ja se rajussa murroksessa olevan toimialan kannalta tärkeimpiä asioita vaikuttaa tulevan syksyn ja seuraavan toimintavuoden 2022 aikana.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen keruutoiminnan edunvalvonta (Salo):

- Lannoittelain uudistaminen on edennyt MMM:n virkamiestyönä kokonaisuutena aikataulun mukaisesti. EU:n direktiivin hengen vastaisesti ankan vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin uhkaa kuitenkin edelleen jäävän lakiesitykseen. Vaikuttamisessa yhteistyötä jatketaan lähinnä Viherympäristöliiton kanssa pyrkien poistamaan vain kansallisesti sovellettavaa kasvualustojen valmistajan raskasta korvausvastuuta. Tämän on koettu haittaavan niin viherympäristöalan yritystoimintaa kuin varsinaisia kaupallisia kasvualustojen valmistajiakin ja antavan ulkomaisille toimijoille perusteetonta kilpailuetua. Asiaan liittyvää Eurooppa-oikeudellista vaikuttamista valmistellaan lähiviikkoina turvevaliokunnan kasvualustaryhmässä ("SKK-ryhmä").
- Annettu lausunto EU:n Healthy Soils konsultaatioon ja valmisteltu keskeisten kasvuturvetta tuottavien maiden kanssa yhteistä LULUCF-kantaa.
- Rahkasammalen keruutoiminnan edunvalvontatoimet on toistaiseksi rajattu vain yleisen menettelytapaohjeen julkaisemiseen ennen keruukautta ja kumulatiiviseen pinta-alojen ja kohteiden julkistamiseen vuosittain www.kasvualusta.org -sivustolla. Tämä korostaa keruutoiminnan pilottiluonteisuutta, TKI-toimintaa ja keskittymistä tällä hetkellä pariin yritykseen. Meneillään on SYKEN ja POPELYn hankkeet liittyen rahkasammalen uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin sekä saattamiseksi ilmoitus- ja ympäristölupamenettelyn piiriin. Metsäsertifiointin kautta keruutoiminnan edellytysten parantamisesta luovuttiin keväällä.
- Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa on pidetty yhteyttä kansainvälisiä kumppaneihin lähinnä Baltiassa ja Saksassa. Eurooppalainen kasvualusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media

Europe tuottaa lähiaikoina mm. kasvualustojen elinkaarilaskentaan tarvittavia selvityksiä ja pohjaa vaikuttamiselle esim. valmistettavaan EU:n Pelloilta pöytään strategiaan.

- Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turve-edunvalvonnassa noussut nopeasti. Keskeisten toimijoiden välille on perustettu verkosto mm. seuraamaan puoliväliriihen kuiviketurpeeseen liittyvien esitysten edistymistä. Kuiviketurpeen merkitys erityisesti siipikarjan kasvatuksessa on tunnistettu laajemminkin, ja yhteistyö tiivistynyt eri tuotantosuuntien sidosryhmien kanssa. Yhteistä tilaisuutta ja vaikuttamistoimia suunnitellaan syksyn aikana.

Hiilensidonta (Laajalahti):

- [Vastattiin](#) komission Restoring Sustainable Carbon Cycles -lausuntopyyntöön 7.10.2021.
- Tavattiin TEM:in virkamiehiä biohiilen osalta lokakuussa. Jatkokeskusteluja mm. kiertotalouden yhtymäkohdista sekä akkuteknologioista.
- Osallistuttiin 11.10.2021 komission järjestämään [CCUS-Forum](#)-tapahtumaan. Komissio totesi CCUS-teknologioiden olevan avainasemassa ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Komission [Restoring Sustainable Carbon Cycles](#) -aloite tulee luomaan pitkän aikavälin vision niin luonnollisten kuin teknisen hiilensidonnan osalta. Komissio tulee lisäksi antamaan ehdotuksensa hiilensidonnan sertifiointimekanismista vuonna 2022 ja mukana tulevat olemaan mm. DACCS- ja BECCS-teknologiat.
- Ruotsissa suunnitteilla olevan negatiivisten päästöjen tukijärjestelmän suunnitteluraportti julki 15.11.2021. Järjestelmäksi tullaan ehdottomaan käänteistä huutokauppaa ja alkuvaiheessa tavoitellaan 2 Mt CO₂ negatiivisia päästöjä 2030 mennessä (arviolta n. 3–5 voimalaa). Tukiaika on 15 vuotta. Biohiili ei mukana tässä järjestelmässä, tuki suuntautuu BECCS-laitoksiin.

Luonnonsuojelulain uudistus ja soiden luonnontilaisuusluokitus (Salo):

- Luonnonsuojelulakia (LsL) on valmisteltu käytännössä koko hallituskauden ajan erilaisten selvitysten, ohjaus- ja projektiryhmien sekä kuulemisten avulla. Ympäristöministeriön näkemys laista tuli lausunolle parhiksi heinäkuun alussa.
- LsL-esityksen lausunto ja uudistamistyön jatko ajoittuu EU:n biodiversiteettistrategiasta käytävän eurooppalaisen ja vilkkaan kotimaisen keskustelun kannalta. Se liittyy suoraan myös lausunnolla olevaan ilmastolakiin ja myöhemmin useiden muiden lakien, kuten vesilain uudistamiseen. Suorat vaikutukset uudistamisella on ympäristölupamenettelyyn ja sen vaatimiin selvityksiin.
- Keskeistä esityksessä on ekologisen kompensaation nostaminen velvoittavana ja myös vapaaehtoisena kaikessa luontoarvoja heikentävässä toiminnassa. Lakiluonnoksessa toistuvat sanat “on otettava huomioon”, ja tämän selventäminen, mitä se kulloinkin merkitsee juridisesti, on jatkovalmistelussa tärkeää.
- Uudet uhanalaispäivitykset lajien ja elinympäristöjen loivat osaltaan pohjaa LsL:n uudistustyölle. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää, ja tässä uskotaan vahvasti lainsäädäntöön enemmän kuin vapaaehtoiisiin tapoihin.

- LSL:iin viitataan monissa laeissa, ja sen merkitys kasvaa myös metsätalouden kannalta heijastuen varmasti myös ohjeiden ja sertifiointien kautta.
- Ympäristölupiin vaadittavissa luontoselvityksissä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää erityisesti mahdollisten muiden lakien huomioon ottamisen kautta, mikä nostaa lupakynnystä ja luvanhaun kustannuksia.
- Turvetuotannon volyymin ja etenkin uusien alueiden tarpeen laskiessa kiristyvällä luonnonsuojelulainsäädännöllä on välillinen merkitys, mutta johtanee turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen päivittämiseen
- Soiden luonnontilaisuusluokituksen perusteet hapertuvat edelleen. Varsinkin luokkien 2 – 3 rajausta haastetaan ja luokituksen suoallaskohtaista pääperiaatetta pyritään hämärtämään myös viranomaisten ja kaavoittajien omissa selvityksissä. Käytännössä tämä johtaa luokituksen merkityksen vähenemiseen aikaa myöten, ellei kyetä vastaamaan yleisesti kysymykseen, mitä on ”suon luonnontilaa pysyvästi muuttava käyttö” ja mihin koko lt-luokitusta olisi lopulta sovellettava? Vähimmäistavoite olisi saada suoallaskohtaiset rajaukset kaikille avoimeen nettisovellukseen, GTK:n turvevarojen tilinpitoon.

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- Ilmastokokous COP26 on Glasgowissa 1.-12.11.2021. Keskeisiä neuvotteluaiheita mm. Pariisin ilmastopimuksen sääntökirjan avoimien asioiden (päästökauppamekanismit, läpinäkyvyyskehikko, tulevien sitoumusten aikajänteet) sopiminen.
- 139 maata (sis. 27 EU-maata) ja n. 54 % globaaleista päästöistä on toistaiseksi lähettänyt ilmastopimukselle jonkinlaisen päivityksen tai vahvistuksen kansalliseen panokseensa Pariisin ilmastopimuksen toimeenpanossa. Näistä 81 on vahvistanut päästövähennyksiään. 34 maata (27 % globaaleista päästöistä) on ilmoittanut aikomuksestaan vielä päivittää sitoumustaan. Climate Action Tracker-sivuston arvion mukaan kokouksen jälkeen tavoitteet riittävät ilmaston lämpenemisen rajoittamiseen noin 2,4 C:een. Mikäli kaikki keskusteluissa olleet, vahvistamattomat tavoitteet toteutetaan, lämpeneminen voitaisiin rajoittaa noin 2 C:een. Lämpeneminen 2020 mennessä oli 1,2 C.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.
- Komission esitys CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy Europen kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laajalahti):

- [EU:n Innovaatorahaston](#) seuraavat haut aukeavat pian. Suurten hankkeiden rahoitukseen suunnattu haku aukeaa 26.10.2021 ja hakuaikaa on 1.3.2022 asti. Rahoitusta on tarjolla noin 1,3–1,5 miljardia euroa. Pienten hankkeiden seuraava haku avataan maaliskuussa 2022 ja hakuaikaa on elokuuhun 2022. Rahoitusta on saatavilla alustavien tietojen mukaan 100 miljoonaa euroa.
- Innovaatorahaston ison mittakaavan hankehaun tulokset julki marraskuun puolivälin jälkeen.
- SET Planin ETIP Bioenergy järjestää [sidosryhmätilaisuuden](#) verkossa 16.-18.11.2021.
- [SET Plan konferenssi](#) järjestetään 25.-26.11.2021 Sloveniassa sekä etänä. Ohjelmassa mm. energiatransitio, energiapolitiikka ja ohjauskeinot sekä kestävyys.

Bioenergia ry:n tavoitteet

Bioenergia ry:n missio/tarkoitus on määritelty yhdistyksen säännöissä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää bioenergian ja turpeen tuotannon, käytön, kilpailukyvyn ja taloudellisuuden yleisiä edellytyksiä kestävästi. Yhdistys edistää eri tuotantomuotojen tasapuolisuutta ottaen huomioon biomassan käytöstä saatavan jalostusarvon. Yhdistys edistää toimialan osaamista ja jäsentensä välistä yhteistyötä sekä parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- seuraa ja edistää alan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja
 - kokoaa ja julkaisee toimialaa koskevia tilastoja.
 - osallistuu alaan liittyviin työryhmiin ja vaikuttaa alaa koskevan lainsäädännön, standardien ja menettelytapojen kehittämiseen
 - ylläpitää yhteyksiä alan kotimaisiin ja ulkomaisiin järjestöihin, sidosryhmiin ja tutkimukseen sekä edistää alan yhteistoimintaa.
 - harjoittaa sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedotusta julkaisemalla painotuotteita ja sähköistä viestintää, järjestämällä tiedotustilaisuuksia, julkistamalla tiedotteita sekä osallistumalla näyttelyihin ja messuihin.
 - järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, alan kokouksia sekä kotimaisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja.
- neuvoo jäsenistöään alan kaupallisissa, hallinnollisissa, teknisissä ja ympäristöllisissä kysymyksissä.

Bioenergia ry:n visio on:

Suomessa on maailman parhaat edellytykset tuottaa biomassaan perustuvia kestäviä ja jopa hiilinegatiivisia tuotteita. Pyrimme toiminnassamme mahdollisimman korkeaan jalostusarvoon ja vientiin. Tuemme energiaomavaraisuutta, energian toimitus- ja huoltovarmuutta, työllisyyttä ja alueloutta. Olemme osa bio- ja kiertotaloutta. Energiaa otetaan talteen sivuvirroista.

Bioenergia ry päivitti vuonna 2019 yhdistyksen strategian. Strategia sisälsi edunvalvonnan, jäsenpalveluiden ja viestinnän painopisteet vuodelle 2019, tavoitetilat vuodelle 2025 sekä uuden vision (ks. yllä). Yhdistyksen edunvalvontahankkeet on jaettu kolmeen prioriteetti-alueeseen: kärkihankkeet, tärkeät hankkeet ja seurattavat hankkeet. Jaossa otetaan huomioon toisaalta hankkeen tärkeys Berylle ja toisaalta mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen. Nyt kärkihankkeita on 6 kpl, tärkeiksi hankkeiksi määriteltyjä hankkeita 7 kpl ja seurattavia hankkeita 3 kpl.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU+kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano	RED3-lainsäädäntöesitys julkaistu 14.7.2021. RED2 kansallinen toimeenpano kesken.	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Ilmasto- ja energiastrategia + keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma	9/2020 – 12/2021	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Energiaverouudistus	1. vaihe valmis 9/2020, toisen vaiheen työtä ei vielä ole avattu julkiseen valmisteluun	Harri Laurikka
Kotimaa: Turvepaketin toimeenpano	LTAE III / 2021:n päätösten seuranta syksyn aikana. Vaikuttaminen muiden päätösten toteuttamiseen.	Hannu Salo
Kotimaa: Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat	Jakeluvelvoitteen noston vaikutukset	Tage Fredriksson
Kotimaa: Metsätalouden kannustejärjestelmät	Jatkuva	Tage Fredriksson

EU+KOTIMAA: RED3 JA RED2–TOIMEENPANO (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Vuoden 2018 lopulla hyväksytty REDII direktiivi tuli toimeenpanna kansalliseen lainsäädäntöön 2021 alkuun mennessä. Suomessa toimeenpano tapahtui muuttamalla biopolttoaineita koskevaa kestävyyslainsäädäntöä. Kestävyysvaatimukset koskevat yli 20 MW kiinteän biomassan laitoksia ja yli 2 MW biokaasulaitoksia sekä kaikkea liikenteen biopolttoaineiden tuotantoa.

Aikataulu:

Uusien kriteerien mukainen laki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyy osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.

Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa. Hakemuksia kestävyysjärjestelmistä oli tullut Energiavirastolle elokuun alkuun mennessä noin 130 kpl

Komissio ei ole vielä kukaan julkaissut toimeenpano-ohjetta. Konsultaatiossa annettiin paljon kritiikkiä, että komissio ylitti toimivaltuutensa ja että ohje tulisi valmistella uudestaan. Uusi versio on käsittelyssä EU:n bioenergia komiteassa 21.10.

Vapaaehtoisia sertifiointijärjestelmiä koskeva toimeenpano-ohjetta ei ole julkaistu, joten komissio ei myöskään voinut hyväksyä ennen kesäkuun loppua järjestelmiä, mutta antoi niistä heinäkuun alussa [alustavan positiiviarvionsa](#)

Kestävyyskriteerien toimeenpano on viivästynyt selvästi eri jäsenmaissa sitä myötä, kun komissio on myöhässä direktiiviin kirjattujen toimeenpanoasetusten aikataulun kanssa. Osa jäsenmaista on siirtänyt toiminnanharjoittajien velvoittamista osoittaa kestävyttä useilla kuukausilla takarajasta 30.6. Komissio on vihjannut 8 – 12 kk siirtymäajasta.

Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7. Kotimaisia kantoja valmisteltiin TEM:n johdolla ja U-kirjeen käsittely on käynnissä eduskunnassa.

REDIIBIO-projekti julkaisi [loppuraporttinsa kestävyyskriteereistä huhtikuun lopussa](#).

Merkitys

Esityksellä on merkittävä vaikutus bioenergiakäytön ja etenkin käytön kasvun edellytyksiin. Hallinnollinen taakka voi nostaa polttoainekustannuksia ja mahdolliset jaakohtaiset erottelut tai kaskadikäyttövaatimus voisivat aiheuttaa vakavan markkinahäiriön.

Iso merkitys on toisaalta sillä, että jonkinlainen ratkaisu saadaan ja epävarmuus biomassan käytöstä 2020 jälkeen poistuu. Tällä on aivan keskeinen vaikutus uusien energialaitos- ja tuotantolaitosinvestoinneille.

Tavoite

- lakimuutos on ennakoitava ja hyödyntää mahdollisimman laajasti joustavat menettelyt viranomais-ten kanssa.
- Soveltamisohje selventää epäselviä kohtia direktiivissä kriteerien ja todentamisen osalta

Keinot

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kansalliseen toimeenpanoon ministeriöiden kautta.
- Vaikuttaminen Bioenergy European ja Suomen kantoihin REDIII esitykseen

- Vaikutettiin ennakkoon komission esitykseen RED3:sta eri vaikuttamiskanavia käyttäen huhti-hei-näkuussa
- Vaikutettiin elo-lokakuussa Bioenergy European ja Suomen kantoihin REDIII esitykseen

ILMASTO- JA ENERGIASTRATEGIA + KAISU (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Suomessa ilmasto- ja energiasuunnittelua tehdään kolmen eri pituisen suunnittelun kautta: pisimmät pitkän aikavälin strategiat ulottuvat muutamien kymmenien vuosien päähän ja tätä suunnittelua on tehty aikaisemmin noin 10 vuoden välein. EU:n hallintomalliasetuksen myötä annettiin ensimmäinen pitkän tähtäimen suunnitelma (NECP) kesäkuussa 2020. Tästä valmistelusta vastaa Työ- ja elinkeinoministeriö.

Toiseksi pisin tähtäin on keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmalla (KAISU), joka on ilmastolain nojalla tapahtuvaa suunnittelua 10 – 20 vuoden tähtäimellä. Kaisua päivitetään ilmastolain mukaisesti kerran hallituskaudessa. Kaisun päivityksen on tarkoitus ulottua vuoteen 2035 asti. [Kaisun valmistelu](#) on ympäristöministeriön vastuulla, sopeutumisen osalta maa- ja metsätalousministeriö. Kaisun toimet koskevat ainoastaan taakanjakosektorin toimia. Päivittämistä varten on muodostettu [työryhmä](#), jonka toimikausi on 15.10.2020 – 30.9.2021. Toimikautta jatkettaneen.

Kolmas taso on ilmasto- ja energiastrategia (aiemmin energia- ja ilmastostrategiat), joita on vaihtelevalla päivitystahdilla tehty 3 – 5 vuoden välein Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Marinin hallituksen ohjelmassa päätettiin [ilmasto- ja energiastrategian valmistelusta](#), joka on käynnistetty syyskuussa. Kaisun ja IE-strategioiden valmistelua koordinoidaan ja tausta-aineisto on sama. Molempien sisältö valmistuu loppuvuodesta 2021 ja annetaan selontekona eduskunnalle tammi-helmikuussa 2022.

Merkitys

Suunnitelmiin kiteytyy poliittisia näkemyksiä siitä, miten ilmasto- ja energiatavoitteisiin pyritään. Niillä myös vaikutetaan julkisen rahanjaon periaatteisiin ja erilaisiin yksityiskohtaisempiin ohjelmiin.

Tavoite

- vaikuttaa siihen, että strategia on yhdistyksen strategian ja linjausten mukainen
- vaikuttaa suunnitelmissa otettaviin näkökulmiin liittyen hiilensidonnin kehittymiseen seuraavan 10 – 15 vuoden tähtäimellä

Keinot

- Vaikutetaan suunnitelmatyöhön vaikuttaviin työryhmiin ja selvityksiin tuottamalla niihin tietoa
- Osallistutaan suunnitelmapäivityksen tilaisuuksiin
- Vaikutetaan ilmasto- ja energiapoliittiseen ministerityöryhmään sekä Kaisun työryhmään

- osallistuttu ilmastosuunnitelma 2035 tilaisuuteen 19.1.2021 ja WEM-julkistukseen 16.2.2021
- Hankittu taustatietoa TEM:n ja MMM:n valmistelusta julkisten tilaisuuksien lisäksi yhteydenpidolla virkamiehiin. Lausuttu ilmastolain uudistuksesta 6.9.2021

ENERGIAVEROUUDISTUS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Marinin hallituksen energiaverouudistuksen ensimmäinen vaihe päättyi budjettiriiheen 15.9.2020, jossa lämmityspolttoaineiden verotusta kiristettiin 105 miljoonalla eurolla. Heinäkuussa 2021 komissio esitteli ehdotuksensa uudeksi energiaverodirektiiviksi.

Merkitys

Päästökauppa ja turpeen veron korotus ovat vähentäneet rajusti turpeen energiakäyttöä. Päästöoikeuden hinta on arvioiden mukaan kasvussa EU:n päästötavoitteen kiristyessä. Turpeen veroon kohdistuu vielä budjettiriihen jälkeenkin riskejä ainakin lattiahintamekanismin kautta. Energiaverouudistukseen liittyy myös mahdollinen energiavero kiinteälle biomassalle. Nämä lisääisivät välittömästi kaukolämmön kustannuksia lähes kaikilla kaukolämpöyhtiöillä ja elinkustannuksia suurelle joukolle ihmisiä.

Tavoite

- Turpeen veron lisäkorotusten minimointi ja kohtuullinen lattiahintamekanismi
- Kiinteän puun energiakäytön verotuksen torjuminen

Keinot

- Työryhmätyön seuranta
- Lausunnot

- Hallitus käsitteli energiaverotusta jälleen budjettiriihessä 7.- 9.9. Bery oli mukana usean järjestön yhteisessä lausumassa, jolla vastustettiin biokaasun verotusta lämmityskäytössä. Verollisuus onnistuttiinkin torjumaan.
- Hallitus päätti arvioida maaliskuussa 2022, nojautuen ministeriöiden, tutkimuslaitosten ja Ilmasto-paneelin arvioihin, ovatko päästövähennystavoitteet saavutettavissa KAISU-suunnitelmassa esitetyin toimin ja päättää tässä yhteydessä mahdollisesti tarvittavista sitovista taloudellisista ja lainsäädännöllisistä ohjauskeinoista tavoitteen saavuttamiseksi.
- VM piti 28.9.-5.10. lausuntokierroksen luonnoksesta hallituksen esitykseksi energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Esityksessä biokaasulle säädettäisiin liikennekäytössä valmistevero ja ylläyttäen biokaasun lämmitys- ja työkonikäyttö *muualla kuin siirtoverkossa* säilyisi edelleen verottomana. Bery jätti [lausunnon](#).

TURVEPAKETIN TOIMEENPANO (SALO)

Tilannekuvaus

TEM:n nimeämän turvetyöryhmän työ päättyi suunnitellusti kauden toimikauden loppuun 2021. Työryhmän jäsenenä Bioenergia ry:stä toimi Hannu Salo. Työryhmän esitykset, "turvepaketti", vietiin nopeasti hallituksen puoliväliriiheen ja kuumensivat osaltaan hallituspuolueiden välejä. Osalle työryhmän esityksistä saatiin rahoitus kuluvan vuoden kolmannelta lisätalousarviosta 27.5. ja osa jäi ehdotuksiksi.

Mika Niemelän johtama virkamiesryhmä valmisteli lisätalousarvioesitykseen kirjattujen seuraavien kuuden toimenpiteen toimeenpanoa kesän aikana:

1. Turvetuotannosta luopuvien yrittäjien avustaminen (siirtomääräraha 2 v) (30,5 M€)
 - edellyttäisi myös muustakin turvealan yrittämisestä luopumista, mikä on ristiriidassa elinkeinopaiden kanssa
2. Turvetoimialan yritysten uuden liiketoiminnan kehittämishankkeet (0,1 M€)
3. Turvetuotantokoneiden hävittäminen (siirtomääräraha 3 v) (20 M€) (valmistelu pisimmällä, *de minimis* –edellytyksin)
 - korvattaisiin kalustoa tietyllä %-osuudella uushankintahinnasta
 - rajausta, mitä koneita hyväksyttäisiin (ehdotettu jt-kalustoa, ei palaturvetuotannon kalustoa)
 - auki vielä, tarvitaanko vielä erillinen "romutuslaki" vai pärjätäänkö asetuksella?
 - jokin ELYistä tai Valtionkonttori myöntää
 - todentaminen ja käytännön toteutus?
4. Metsitystuki (siirtomääräraha 2 v) (4 M€) (kohdentuminen?)
5. Jälkikäyttöselvitys (0,75 M€) (tarve ja kohderyhmä?)
6. TE-toimistojen & ELY-keskusten toimeenpanon tukeminen

Syksyn aikana ministeriöt ovat viestineet turvepaketin toimeenpanon valmistelusta hyvin niukasti. Pisimmällä on tiettävästi tuotantokaluston hävittämispalkkio. Luopumistuen osalta valmistelua on siirretty sosiaali- ja terveysministeriölle. Kaiken kaikkiaan näyttää, että "aika ehti hoitaa" osan tuen tarpeesta nopeassa murroksessa, ja osa toimista näyttäytyy jo nyt tarpeettomilta.

Merkitys

Energiaturpeen veron alarajan nostoa lukuun ottamatta "turvepaketin" toimeenpano ja aikataulu on avoinna. Turvetyöryhmän ehdotuksista alan kannalta merkittävimpiä tulee edelleen edistää poliittisesti ja virkamiestasolla erityisesti Koneyrittäjien, MTK:n ja muiden yrittäjäjärjestöjen kanssa tiiviissä yhteistyössä.

Kansallisen "turvepaketin" toteuttamisesta riippuu, millainen esimerkki "oikeudenmukaisen siirtymän" kansallisesta toteutuksesta syntyy. Tämä korostuu tilanteessa, jossa EU:n JTF-rahoitus viipyy vuoteen 2022 ja on osoittautumassa mahdottomaksi alalla toimivien yritysten hyödyntää.

Tavoite

- BEryn tavoitteena on ollut hallittu ja markkinaehtoinen turvetoimialan rakennemuutos. Päättävöitteessä on osin epäonnistuttu, mikä on johtanut tarkentamaan lähiajan konkreettisia osatavoitteita (em. LTAE III:n päätösten toimeenpano) ja keskittymään turvetyöryhmän ehdotuksista jäljelle jäävän toimialan kannalta parin keskeisen esityksen edistämiseen.

Keinot

- Vuoropuhelu valmistelevien työryhmien kanssa sekä suora vaikuttaminen viranomaisiin ja päättäjiin yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa.

- Turvetyöryhmän raportin ehdotuksista neljä siirtyi vuoden 2021 lisätalousarvioon. Energiaturpeen verotukseen liittyvät lakimuutokset olivat lausunnolla ja BEryä on kuultu mm. valtiovarainvaliokunnan verojaostossa. Näiden muutaman alan kannalta merkityksellisen ehdotuksen asianmukainen toimeenpano vaatii toistaiseksi seurantaa. Muut "turvepaketin" ehdotukset edellyttävä valikoitua jatko vaikuttamista kumppanijärjestöjen kanssa.

LIIKENTEEN BIOPOLTTOAINEET JA VAIHTOEHTOISET KÄYTTÖVOIMAT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Vähäpäästöisen liikkuvuuden tiedonannon tarkoituksena on edistää merkittävästi EU:n talouden nykyi-
kaistamista, auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja täyttää EU:n sitoumukset Pariisin sopimuksen mu-
kaisesti. Suomessa tähän liittyvät kysymykset sekä tieverkon ylläpidon rahoittaminen käsitellään parlamen-
taarisessa työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa budjettiriihen alla elokuun lopussa. Lopullinen raportti an-
netaan helmikuussa

Merkitys

Vähäpäästöisen vaihtoehtoisen energian käytön moninkertaistaminen liikenteessä merkitsee ennen kaikkea
kehittyneille biopolttoaineille kasvavia markkinoita muuallakin kuin Suomessa

Komissio on käynnistänyt huomattavan joukon toimenpiteitä liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja sekto-
rin kehittämiseksi. Tärkeimpiä ovat vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin kehittäminen, sähköisen
liikkuvuuden yhteen toimivuus ja standardointi, ajoneuvojen testauksen parantaminen kuluttajien luotta-
muksen palauttamiseksi, liikenne- ja energiajärjestelmien yhdistäminen, julkisten hankintojen ohjaaminen
vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Komissio kehittää menetelmän helpon vertailujen tekemiselle sähkö- ja mui-
den ajoneuvojen välillä.

Tavoite

- Kehittyneillä biopolttoaineilla on merkittävä rooli sekä EU:ssa ja etenkin Suomessa liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Puhtaiden biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön lisääminen
- Mahdollistaa tähän liittyvän liiketoiminnan kehittämiseen meillä ja muualla
- Kotimaisen tuotannon aikaansaaminen ennen kaikkea kotimaisilla raaka-aineilla
- Biopolttoaineen (ml biokaasu) maine päästöjen vähentäjänä entistä paremmaksi
- Biokaasun suotuisan kehityksen turvaaminen

Keinot

- Kotimaisten investointitukirahojen turvaaminen ja biopolttoaineiden aseman turvaaminen ja kehittämi-
nen käyttövoimien kilpailussa
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
- Teknologianeutraalit ratkaisut
- Liikenteen veroratkaisuihin vaikuttaminen mm. työryhmien kautta.

Biokaasutyöryhmän esitysten toteutuksen seuranta ja korkeaseoksisten biopolttoaineiden ja biokaasun
käytön huomiointi autojen ja autoilun verotuksessa. EU:n säädösprosessin seuranta ja vaikuttaminen.

METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Rahoitusjärjestelmän 2017 muutosten jälkeen hakemusruuhkaa ei ole ollut, mutta muut kielteiset ominaisuudet ovat edelleen korjaamatta eikä halua niiden korjaamisen ole. Osa hankkeista eivät toteudu suunnitelman mukaan tai jäävät toteutumatta, minkä takia osa käyttämättä jääneistä rahoista jäävät pysyvästi pois.

Merkitys

Pienpuu Kemera- kohteista saatava puu on merkittävä raaka-aine ennen kaikkea lämmöntuotannossa, mutta on ollut merkittävä myös joissakin voimalaitoksissa. Samalla on saatu hyvään tuotantokuntoon n 30 000 hehtaaria metsää. Nykyisten ehtojen mukaan puuta on kerätty vuosittain 30 000 hehtaarilta, mutta kertymät ovat oletettavasti pienemmät. VMI:n mukaan rästejä on 700 000 ha.

Tavoite

- Puun korjuun tukeminen (korotettu pinta-alatuki) säilyy osana Kemera-lainsäädäntöä. Seuraavan kauden tukijärjestelmät ovat suunnitteilla ja pienpuun talteenotto säilytettävä.

Keinot

- Ensi vaiheessa suora yhteys ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin ja ministerin esikuntaan ja julkisuuteen.
 - Vaikuttaminen kehysriihen jälkeiseen valmisteluun.
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
 - Suora vaikuttaminen

- Bery teki ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävästä elvytyksestä.

TURVETUOTANTOALUEIDEN JÄLKIHOITOVAIHEEN SUJUVOITTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Turvetuotanto edellyttää ympäristölupaa alueelle. Se asettaa ehtoja toiminnalle alkaen alueen suunnittelu- vaiheen luontokartoituksista ja muista etukäteisselvityksistä aina siihen saakka, kun alue siirtyy seuraavaan maankäyttöön, kuten metsäksi, pelloksi tai kosteikoksi. Turpeen noston lähestyessä loppuaan, siirrytään alueella luvanhaltijan esittämällä suunnitelmalla ja ilmoituksella tällä hetkellä vuosia kestäväan *jälkihoitovaiheeseen*. Se sisältää ympäristölupaehdojen toteuttamisen ennen kuin alue voi vapautua ELYn lopputarkastuksen jälkeen suunniteltuun *jälkikäyttöön*.

Bioenergia ry:n jäsenkyselyn mukaan viime vuodenvaiheen tilanteessa jälkihoitovaiheen pinta-ala oli vuodessa lähes kaksinkertaistunut yli 6000 hehtaariin. Lisäksi energiaturpeen kysynnän vähentyessä ”lepuutettuja”, mutta tuotantokelpoisia alueita odotti jälkihoitovaiheeseen siirtymistä vähintään kaksinkertainen pinta-ala. Määrä on parissa vuodessa tuplaantunut.

Samaan aikaan erityisesti Pohjois-Suomessa jälkihoitovaiheen hallinnolliset menettelyt eivät ole pysyneet perässä vaan ovat osin jopa hidastuneet uusien vaatimusten johdosta esim. potentiaalisesti happamiin sulfaattimaihin liittyen. Muutoinkin jo vuosia kestävä jälkihoitovaihe venyy helposti pitemmäksi kuin olisi toiminnanharjoittajan ja maanomistajan sekä seuraavan maankäyttömuodon kannalta järkevää. Jos jälkihoitotoimien vahvistaminen tai lopputarkastukset viipyvät esim. yhden maastokauden yli, joudutaan usein samalla tinkimään hiilinielutavoitteista ja hyväksymään eri osapuolille aiheutuvat lisäkustannukset ja viiveet.

Turvevaliokunta on kokouksessaan 24.9. todennut, että jälkihoitovaiheen hallinnollinen sujuvoittaminen turvetuotantokäytöstä poistuvien alueiden jälkikäyttöön siirtymisen tehostamiseksi vaatii tehokasta, koko toimialan valtakunnallista edunvalvontaa. Valiokunta esittääkin, että tätä Bioenergia ry:n edunvalvonnan yhdeksi kärkihankkeeksi / tärkeäksi hankkeeksi *[kokouksen päättämällä tavalla]*, joka alkaisi välittömästi ja jatkuisi arviolta ainakin vuoden 2023 loppuun saakka.

Merkitys

Energiaturpeen nopea alasajo kysynnän romahdettua on ajanut alan yritykset pohtimaan taakaksi muodostuneiden turvetuotantoalueittensa käyttöä. Alueilta kuitenkin juoksevat tarkkailukulut ja muut kustannukset, vaikka tuloja turpeen myynnistä ei enää olekaan odotettavissa. Jos jälkihoitovaihe pitkittyy, maanomistajat menettävät myös monissa tapauksissa mahdollisuuksiaan hakea tarjolla olevia tukia esim. metsitykseen. Olipa kyse mistä maankäyttömuodosta tahansa, olisi tärkeä pelkästään ympäristötavoitteidenkin takia voida siirtyä siihen suunnitelmallisesti ja saumattomasti turvetuotannon loputtua. Myös viranomaisten kannalta viive aiheuttaa lopulta suuremman hallinnollisen kuorman, ellei jälkihoitovaihetta pystytä olennaisesti käytäntöjä ja resursseja kehittämällä sujuvoittamaan.

Tavoite

- Vaikuttaa turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen lupaehtoihin, toimien vahvistamiseen ja päätöksiin
- Vaikuttaa turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen lupaehtoihin, toimien vahvistamiseen ja päätöksiin niin että toiminnanharjoittajan vastuut päättyisivät noin kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta.

Keinot

- Vuoropuhelun vahvistaminen ympäristöviranomaisten kanssa YM:n asettamassa koordinaatioryhmässä, alueellisten lupaviranomaisten ja ELYjen kanssa
- Yhteistyö muiden järjestöjen, kuten MTK:n ja yrittäjäjärjestöjen sekä kuntien ja tutkimuslaitosten kanssa
- Aktiivinen tiedonkeruu ja viestintä asiasta myös julkisuuden kautta.

Tärkeät hankkeet

Tärkeiksi hankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU: LULUCF-päivitys	Komission esitys 7/2021	Harri Laurikka
EU: Kestävä rahoitus	Taksonomian delegoitu asetus vahvistetaan tai hylätään Q4/2021	Hannes Tuohiniitty
EU: Biodiversiteettistrategia	Komission esitys 5/2020, Neuvoston kanta 10/2020, Parlamentin kanta 4/2021	Erika Laajalahti
Kotimaa: Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvit	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Hiilensidonta ja sidontateknologiat	jatkuva	Erika Laajalahti
Kotimaa: Luonnonsuojelulain uudistus & soiden luonnontilaisuusluokitus	Syksy ja alkutalvi 2021; LsL:n osalta mahdollinen jatkovalmistelu 2022; soiden luonnontilaisuusasteikko liittyy valmis-teilla olevaan kaavoitus- ja rakentamislakiin, joka lausunnolla 7.12.2021 saaka	Hannu Salo

EU: LULUCF-PÄIVITYS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Komissio julkaisi esityksensä maankäyttösektorin ilmastotoimien laskennasta osana Fit-For-55 -pakettia 14.7. Esityksessä laskentaa muutettaisiin merkittävästi 2026 alkaen ja edelleen 2031 alkaen. Ennen vuotta 2026 muutoksia ei juuri olisi. Vuonna 2026 päästöjen ja hiilinielujen laskennassa siirryttäisiin kohti läpinäkyvämpää ja enemmän päästöinventaarioihin nojaavaa laskentaa. Suomelle vuodelle 2030 asetettu sitova hiilinielutavoite olisi 17,8 Mt (vuosina 2018-2020 Suomen maankäyttösektori on ollut n. 8-23 Mt hiilinielu vuodesta riippuen). Vuoden 2030 jälkeen tarkasteltaisiin maatalouden (n. 6,6 Mt päästö Suomessa) liittämistä maankäyttösektoriin ja uudistetun maankäyttösektorin tulisi olla hiilineutraali 2035.

Merkitys

EU:n ilmastolaissa määriteltiin, että EU:n päästötavoitteeseen lasketaan mukaan enimmillään 225 Mt hiilinieluja maankäyttösektorilta. Komission ehdotuksessa pyritään kuitenkin EU-tasolla 310 Mt tasoon. Sitova hiilinielutavoite voi tarkoittaa lisäkustannuksia Suomelle, mikäli maankäyttösektorin ilmastotoimissa ei onnistuta ja puun käyttö samalla kasvaa.

Tavoite

- tukea komission ehdotusta laskennan kehittämisestä läpinäkyvämmäksi ja yksinkertaisemmaksi kolmessa vaiheessa (2021-2025, 2026-2030, 2031+)
- Suomelle asetettavat tavoitteet niin maankäyttösektorilla kuin taakanjakosektorilla ovat oikeudenmukaisia joustot huomioiden ja maankäyttöä tarkastellaan laajana kokonaisuutena ottaen huomioon monia muitakin asioita kuin vain sektorille kohdistuvien ilmastotoimien kustannustehokkuus.

Keinot

- Vaikutetaan Bioenergy European kautta Brysselissä ja osallistutaan komission konsultaatioihin
- Osallistutaan kotimaassa hanketta käsitteleviin virallisiin (EU-jaostot, eduskunta) ja epävirallisiin prosesseihin

- Valtioneuvoston U-kirje 49/2021 vp julkaistiin 1.10. Kannassa suhtaudutaan hyväksyvästi komission ehdotukseen, mutta painotetaan, että Suomi ei tue tavoitteiden (Suomi, EU) kiristämistä ehdotetulta tasolta.
- Neuvoston puolella työ on lähtenyt käyntiin ympäristöneuvoston työryhmissä.
- Parlamentissa Ville Niinistö (Vihr) toimii raportöörinä. Varjoraportöörit ovat Dan Matreanu (EPP), Delara Burkhardt (S&D), Martin Hojsik (Renew), Anna Zalewska (ECR) ja Manuel Bombard (GUE/NGL).

EU: KESTÄVÄ RAHOITUS (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Komissio (DG FISMA) julkaisi maaliskuussa 2018 toimintaohjelman Kestävän Rahoituksen Kasvusta. Toukokuussa 2018 komissio julkaisi pakettina useasta lainsäädännöstä koostuvan esityksensä kestävästä rahoituksesta. Näiden käsittely on Parlamentissa valmistunut keväällä 2019. Neuvoston yleisnäkemyks valmis tui lokakuussa 2019 ja asetus EU 2020/852 astui voimaan kesäkuussa 2020. Komissio nimesi 1.10.2020. kestävä rahoituksen foorumin (SFP). Jäseninä on vähän energia- ja metsäalan osajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä (MSEG).

Komission luonnos taksonomian delegoidusta asetuksesta, joka saattaa voimaan toimialakohtaiset luokitte lut ja kriteerit oli konsultaatiossa 18.12.2020 asti. Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomiasta 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Esitys ei ole täysin toimialaa tyydyttävä, vaikka bioenergia onkin mukana ilmastonmuutosta estävänä toimintona. Jäsenmaiden neuvosto ja Euroopan Parlamentti voivat hylätä asetuksen 4 + 2 kk kuluessa sen kieliversioiden julkaisusta, mitä odotetaan toukokuun lopulla. Mikäli asetusta ei hylätä tai komissio muuta sitä omatoimisesti, tulee se voimaan 1.1.2022 alkaen.

SPF julkaisi esityksensä vielä puuttuvien kriteerien (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Niiden osalta komissio antanee Q4/2021 esityksensä.

Parlamentti hyväksyi komission ilmastokriteerien asetuksen lokakuun alussa. Neuvosto haki 2 kk jatkoaikaa. Valtioneuvosto ei ole vielä kukaan muodostanut kantaansa taksonomian muihin osiin kuin ydinvoimaan.

Merkitys

Kun lainsäädännön ja taksonomian mukainen taloudellinen toiminta katsotaan kestäväksi sen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen paremmin ehdoin ovat todennäköiset. Alkuvaiheessa lainsäädäntö on rahoitusalan toimijoille vapaaehtoista, mutta määritelmien arvioidaan vaikuttavan seuraavassa vaiheessa esimerkiksi valtiontukisuuntaviivojen rajauksissa.

Bioenergia-alan toimijoiden keskeisin huolenaihe on, että kestävä rahoituksen myötä tuodaan juuri hyväksytyn REDII direktiivin kestävä biomassan määritelmien kanssa ristiriitaisia kestävyys määritelmiä.

Tavoite

- Vaikuttaa siihen, että REDII mukainen kestävä bioenergia on kestävä myös tämän lainsäädännön piirissä.

Keinot

- Vaikuttaminen Suomen edustajiin EU-työryhmissä

- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta ja suoraan komissioon

- Vaikutettu Suomen kannanvalmisteluun kestävästä rahoituksesta sekä viestitty muutostarpeita suoraan komission kabinetteihin viime vaiheeseen asti
- lausuttu luontokriteerien luonnokseen kestävä rahoituksen foorumille lokakuun alussa

EU: BIODIVERSITEETTISTRATEGIA (LAAJALAHTI)

Tilannekuvaus

EU-komissio esitteli 20.5.2020 biodiversiteettistrategian, joka on osa komission vihreän kehityksen ohjelmaa (ns. Green Deal). Strategian käsittely alkaa EU-elimissä ja Suomi tulee muodostamaan siihen oman kantansa. Strategian mukaan vuonna 2020 julkaistaan bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU-tasolla ja maailmanlaajuisesti käsittelevä raportti, jonka perusteella tullaan arvioimaan, vaatiiko uusiutuvan energian direktiivi (RED2) päivityksiä. Strategia esittää bioenergian osalta, että kokopuun ("whole trees") sekä ruoka- ja rehukasvien energiakäyttö "tulee minimoida". Kestävä bioenergia tunnustetaan kuitenkin samalla edistetäväksi asiaksi.

Merkitys

Vuonna 2018 valmiiksi neuvoteltu uusiutuvan energian direktiivi (RED2) oli Beryn edunvalvonnassa kärkihanke. Sen kansallinen toimeenpano on nyt käynnissä ja valmista pitäisi olla kesään 2021 mennessä. Nyt esitelty biodiversiteettistrategia ja uusi 2030 ilmastotavoite ovat johtamassa RED2-direktiivin avaamiseen samaan aikaan, kun edellisten muutosten toimeenpano on juuri saatu vietyä Suomen lainsäädäntöön. Biodiversiteettistrategian linjaus kokopuun minimoinnista on toimialalle vahingollinen, sillä siihen sisältyy epä-tarkoituksenmukaisen lisäsääntelyn riski.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan strategian toimeenpanoon
- Seurata vuonna 2020 julkaistavan komission raportin valmistelua ja viestintää sekä analysoida sen tulokset

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten muiden järjestöjen ja päättäjien kanssa
- Vaikutetaan Suomen kantaan ja tavataan virkamiehiä

- Komissio tulee esittämään sitovat ennallistamistavoitteet vuoden loppuun mennessä.
- Luken ja SYKEN julkaisivat 11.10.2021 [selvityksen](#) EU:n biodiversiteettistrategian vaikutuksista Suomen kannalta (tuloksia esiteltiin jo kesällä). Selvityksen mukaan Suomella on osittain hyvät valmiudet tavoitteiden toteuttamisessa. Selvityksessä ei kuitenkaan tarkasteltu kansallisia tavoitteita tai taakanjakoa maiden välillä, vaan mietittiin yhteisiä tavoitteita sellaisenaan Suomelle (ei varmasti ole lopputulos). Tarkempi arviointi edellyttää mm. tavoitteiden täsmentämistä. Lisäsuojelun taloudelliset vaikutukset riippuvat mm. siitä, kuinka suuri on lisäsuojelupinta-ala, kuinka paljon lisäsuojelusta kohdistuu toisaalta metsiin ja toisaalta muihin maankäyttöluokkiin, millaisiin metsiin lisäsuojelu kohdistuu ja miten suojelu toteutetaan. Lisäsuojelu voi aiheuttaa negatiivisia taloudellisia vaikutuksia elinkeinoelämälle, mm. metsätaloudelle, mutta sillä voi olla myönteisiä vaikutuksia mm. matkailulle. Määritelmiin ja laskentatapoihin selkeyttä ja yhdenmukaisuutta EU:ssa. Lisäksi toimenpiteiden kohdentamisesta ja vaikutuksista tarvitaan lisätietoa.

VESIENHOITOSUUNNITELMAT JA YMPÄRISTÖLUVITUS (SALO)

Tilannekuvaus

EU:n vesienhoidon tavoitteet kiristyivät viimeiselle vesienhoitokaudelle 2022 – 2027 osana muuta vesipoliittikkaa (juomavesidirektiivi, uimavedet, pohjavedet jne.). Niiden velvoittavuus on tämänhetkisen oikeuskäytännön ja EU-tuomioistuimen nk. Weser-päätöksen myötä varsin laaja, eivätkä meneillään olevat oikeusprosessit Euroopassa näytä muuttavan toistaiseksi tätä suuntaa.

Vesienhoitosuunnitelmien velvoittavuus koskee täysimääräisenä myös turvetuotannon ympäristölupia vielä nk. jälkihoitovaiheessakin (edeltää lupaehtojen loppumista ja suonpohjan siirtymistä seuraavaan maankäyttöön). Yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentymisen mahdollisuus yhdessä muun vesiin vaikuttavana toiminnan tai kuormituksen kanssa saattaa johtaa lisävaatimuksiin myös voimassa olevan ympäristöluvan ehtoihin tai uuden ympäristölupahakemuksen hylkäämiseen. Ei siis riitä, että vain luvanvarainen toiminta pääsee tavoitteeseen vaan pitää ottaa huomioon myös samalla valuma-alueella mikä tahansa vesistön fyysiseen, kemialliseen tai biologiseen laatuun mahdollisesti heikentävästi vaikuttava toiminta.

Lopulliseen turvetoimialaa koskevaan vesienhoidon oppaaseen jäi vuoden 2020 alussa kohtia, jotka ovat omiaan heikentämään oppaan käyttöarvoa. Jotkut epämääräisyydet voivat johtaa lupaehtojen kiristymiseen tai vanhojen lupien avaamiseen YSL 89:n perusteella. Tämä on alan kannalta paljon merkittävämpi riski tilanteessa, jossa uusia turvetuotantolupia ei juuri enää haeta ja alueita poistuu tuotannosta kiihtyvään tahtiin. Jälkihoitovaiheeseen ja suonpohjien poistumiseen hiilinieluiksi uhkaakin muodostua nyt hallinnollinen pullonkaula, johon vaaditaan koko yhteiskunnan kannalta pikaisia ratkaisuja.

Merkitys

Tulevaisuudessa ollaan säätämässä aiempaa tiukemmin siitä, mikä voi estää luvan myöntämisen vesienhoidollisten tavoitteiden vaarantumisen seurauksena edellä kuvatulla tavalla.

Pohjana on vesistöjen tilaluokitus tai tarkemman seurantadatan puuttuessa asiantuntija-arviot sekä yksittäiset laatutekijät ekologisen tilaluokituksen sisällä. Niiden merkitys korostuu, kun ”one out, all out -periaate” vahvistuu (yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentyminen johtaa suoraan luokan heikkenemiseen). Vesimuodostumien määrittely ja tilatavoitteiden pohjana oleva data on toisaalta katsottu puutteelliseksi oikeudellisesti sitovien päätösten antamiseksi varsinkin silloin, kun datan puute korvataan asiantuntija-arviolla. Tämä jo pelkästään on omiaan aiheuttamaan ristiriitoja eri kuormittavien toimintojen välillä. Mahdollisuus sitoutua yhteisiin toimiin vesienhoitoalueilla on kuitenkin ollut kahdella aiemmalla vesienhoitokaudella kantavana periaatteena.

Tavoite

- vaikuttaa vesienhoidon alueellisissa yhteistyöryhmissä toimenpiteisiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä tulkintoihin muistuttaen ympäristölupavelvoitteiden ensisijaisuudesta ja turvetuotannon yhä vähenevästä merkityksestä vesien kuormittajana. Turvetuotannosta poistuvaa pinta-

alaa on arviolta syksyllä 2021 jo yli 10 000 ha, mutta siirtyminen jälkikäyttöön on hallinnollisesta menettelystä tai tarkastajien resurssien vähyydestä kiinni.

- koordinoita vaikuttamista proaktiivisesti ja valmistautua vesienhoidon toimenpideohjelmien päivittämiseen ja toteutukseen Manner-Suomen viidellä vesienhoitoalueella, joilla vielä on merkittäviä turvetuotantopinta-aloja ja erityisen runsaasti tuotannosta poistuvia suonpohjia. Lisäpiirteenä viime aikoina on noussut myös ympäristöviranomaisen halu vaikuttaa ympäristöluvan jälkeiseen maankäyttöön, lähinnä ei-toivottuun maatalouskäyttöön, vaikka tällä ei ole juridista perustetta eikä usein järkeviä vaihtoehtoja.

Keinot

- yhteistyö ja vuoropuhelu muiden järjestöjen, erityisesti ET:n sekä suoraan jäsenyritysten asiantuntijoiden kanssa.
- toimialan alueellisen vesienhoidon yhteistyöverkoston avulla hakea järkevää valuma-aluekohtaista toimintatapaa ja turvetuotannon vesienhoito-oppaan tulkintaa.
- toimia aktiivisesti vesienhoidon koordinaatiossa siten, että käytännöt yhdenmukaistuvat eri vesienhoitoalueilla ja vastaavat turvetuotannon nopeasti vähenevää osuutta vesien kuormittajana ja myös yleisen vesistötarkkailun rahoittajana.

- Virkamiestyönä päivitetyn turvetoimialan vesienhoito-oppaan epätarkkuudet pyritään tarkentamaan käytännön ratkaisuihin järkeviksi ennakkotapauksiksi vh-alueilla.
- Ratkaisevaa on, miten toimialakohtaista vesienhoito-ohjetta lopulta tulkitaan suhteessa ympäristöluvan ehtoihin, etenkin toistaiseksi voimassa olevien vanhojen ympäristölupien osalta. Tältä osin turvevaliokunnan ympäristö- ja resurssivastaavien verkosto tarkkailee säännöllisesti näitä tulkin-toja ja vaihtaa tietoja myös muiden toimialojen ympäristölupavelvollisten kanssa.

KASVU- JA YMPÄRISTÖTURPEEN SEKÄ RAHKASAMMALEN EDUNVALVONTA (SALO)

Tilannekuvaus

Bioenergia ry:ssä on tunnistettu muun kuin energiaturpeen edunvalvonnan kasvavat tarpeet ja toimittu tämän mukaisesti jo neljä vuotta. Turvevaliokunta perusti "muun kuin energiaturpeen edunvalvontaryhmän" vuoden 2018 alusta. Ryhmän nimeksi on sittemmin muotoutunut "Suomen kasvualustat ja kuiviketurpeet". Bioenergia ry tarjoaa hallinnolliset palvelut tälle itsenäisesti toimivalle ryhmälle. Englanninkielinen nimi Growing Media Finland osoittaa kansainvälisen edunvalvonnan painottuvan enemmän juuri kasvualustamateriaaleihin.

Lannoitelain uudistaminen on edennyt MMM:n virkamiestyönä kokonaisuutena aikataulun mukaisesti. EU:n direktiivin hengen vastaisesti ankaran vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin uhkaa kuitenkin edelleen jäävän lakiesitykseen. Vaikuttamisessa yhteistyötä jatketaan lähinnä Viherympäristöliiton kanssa pyrkien poistamaan vain kansallisesti sovellettava kasvualustojen valmistajan raskas korvausvastuu. Tämän on koettu haittaavan niin viherympäristöalan yritystoimintaa kuin varsinaisia kaupallisia kasvualustojen valmistajiakin ja antavan ulkomaisille toimijoille perusteetonta kilpailuetua. Asiaan liittyvää Eurooppa-oikeudellista vaikuttamista valmistellaan lähiviikkoina turvevaliokunnan kasvualustaryhmässä ("SKK-ryhmä").

Rahkasammalen keruutoiminnan edunvalvontatoimet on toistaiseksi rajattu vain yleisen menettelytapaoheen julkaisemiseen ennen keruukautta ja kumulatiiviseen pinta-alojen ja kohteiden julkistamiseen vuosittain www.kasvualusta.org -sivustolla. Tämä korostaa keruutoiminnan pilottiluonteisuutta, TKI-toimintaa ja keskittymistä tällä hetkellä pariin yritykseen. Meneillään ovat SYKEN ja POPELYn hankkeet liittyen rahkasammalen uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin sekä saattamiseksi ilmoitus- ja ympäristölupamenettelyyn piiriin. Metsäsertifiointin kautta keruutoiminnan edellytysten parantamisesta luovuttiin keväällä.

Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa on pidetty tiivistävää yhteyttä kansainvälisiä kumppaneihin lähinnä Baltiassa ja Saksassa. Akuuttina edunvalvonta-asiana kaikkia on yhdistänyt EU:n taksomiavaikeuttaminen ja siinä erityisesti komission delegoidun säädöksen 2 luonnosteksti, joka uhkaa leimata kaikki turpeen käyttö kestäättömäksi. Eurooppalainen kasvualusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media Europe tuottaa lähiaikoina mm. kasvualustojen elinkaarilaskentaan tarvittavia selvityksiä ja pohjaa vaikuttamiselle esim. valmisteltavaan EU:n Pellolta pöytään strategiaan.

Merkitys

Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turve-edunvalvonnassa noussut kuluvan vuoden mittaan. Keskeisten toimijoiden välille on perustettu verkosto mm. seuraamaan puoliväliriihen kuiviketurpeeseen liittyvien esitysten edistymistä. Kuiviketurpeen merkitys erityisesti siipikarjan kasvatuksessa on tunnistettu laajemminkin, ja yhteistyö tiivistynyt eri tuotantosuuntien sidosryhmien kanssa. Kasvu- ja ympäristöturpeeseen liittyvää viestinnällistä aineistoa on tuotettu ja rahkasammalen keruun yleisohje on päivitetty.

EU:n kiertotalouspaketin osana lannoitevalmisteasetus astui lopullisessa muodossaan pari vuotta sitten (EU 2019/1009, 5.6.). Sen pohjalta valmistellaan parhaillaan Suomen uutta lannoitelakia. Kasvuturpeen

edunvalvonnassa tärkeimpiä asioita onkin, miten tämä tervetullut, eri maiden lainsäädäntöä yhdenmukaistava ja kilpailuedellytyksiä parantava uudistus viedään Suomessa läpi ja miten onnistutaan vaikuttamaan sen hengessä nk. ankaran/korkean vastuun periaatteen lieventämiseen kasvualustojen valmistuksessa.

Rahkasammalen tuotannon lupaavat mahdollisuudet liittyvät sen hyväksyttävyyteen sekä Suomessa että laajemmin myös ulkomailla. Tällä hetkellä rahkasammalen keruun pilottivaiheessa edunvalvonnan merkitys on rajoitetumpaa ja antaa tilaa yritysten TKI-toiminnalle sekä erilaisille selvityshankkeille.

Tavoitteet

Yleistavoite: turvepohjaisten kasvualustojen ja kuiviketurpeen edunvalvonta sekä rahkasammalen keruun edellytysten edistäminen.

- Tukea ryhmän jäsenten ja sidosryhmien edunvalvonnallista vuorovaikutusta, edustaa jäseniä yhteisissä asioissa sekä mahdollistaa edun tuottaminen koko toimialalle. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat viranomaiset, muut toimialaa lähellä olevat järjestöt ja sidosryhmät koti- ja ulkomailla.
- Toimivat suhteet ja kanavat keskeisten alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa.
- Ankaran vastuun periaatteen poistuminen tai lieventäminen kasvualustojen valmistamisessa.
- Myönteinen toimintaympäristö pitemmällä aikavälillä rahkasammalen keruuseen ja käyttöön.
- Kuiviketurveverkoston toiminnan vakiinnuttaminen syksyn ja talven aikana.

Keinot

- Tiedonkeruun organisointi ja tiedon tuottaminen toimialalta koti- ja ulkomaiseen edunvalvontaan
- Lannoitelain uudistamistyön seuranta ja vaikuttaminen edelleen nk. ankaran vastuun soveltamiseen kasvualustoihin (osana tätä MMM:n lannoitevalmistetyöryhmässä toimiminen)
- Yhteydenpito GME:n ja muiden eurooppalaisten toimijoiden kanssa
- RPP-sertifiointin koordinaatio tarvittaessa
- Rahkasammalen keruuperiaatteiden ja -ohjeiden jatkuva päivittäminen
- Viestinnällisen materiaalin tuottaminen ja päivittäminen
- Sivuston www.kasvualusta.org ylläpito.
- Kuivike- ja imeytysturvetuotteiden yleinen edunvalvonta yhdessä MTK:n ja muiden läheisten sidosryhmien kanssa

HIILENSIDONTA JA SIDONTATEKNOLOGIAT (LAAJALAHTI)

Tilannekuvaus

Hallitusohjelmassa on linjattu, että koko maankäyttösektorille (LULUCF) luodaan kokonaisvaltainen ilmasto-ohjelma. Maankäyttösektorin hiilinielun kehityksellä ja ilmasto-ohjelmalla on suuri merkitys siihen, saavuttaako Suomi Marinin hallituksen keskeisen tavoitteen hiilineutraaliudesta 2035. Hallitusohjelmassa on myös linjattu, että maankäyttösektori tulee ilmastolain piiriin. Sen päivitys on käynnistynyt ja hallituksen esitykseen pyritään 2021 alussa.

Merkitys

Nielupolitiikalla on suoria vaikutuksia bioenergian tarjontaan. Toisaalta hyvä nielupolitiikka voi tukea yritysten ja maanomistajien liiketoimintaa.

Tavoite

- Varmistaa, että mahdolliset hiilinieluja ja -varastoja koskevat politiikkatoimet ovat tarkoituksenmukaisia, hyvin kohdennettuja, kustannustehokkaita ja bioenergiasektorin kannalta mahdollisimman hyviä.
- Pyritään vaikuttamaan suoraan valmistettavaan nielupolitiikkaan.

Keinot

- Seurataan aktiivisesti hiilensidontaan liittyvää keskustelua ja aiheeseen liittyviä hankkeita.
- Osallistutaan tapahtumiin
- Tapaamiset virkamiesten kanssa.

- [Vastattiin](#) komission Restoring Sustainable Carbon Cycles lausuntopyyntöön 7.10.2021.
- Tavattiin TEM:in virkamiehiä biohiilen osalta lokakuussa. Jatkokeskusteluja mm. kiertotalouden yhtymäkohdista sekä akkuteknologioista.
- Osallistuttiin 11.10.2021 komission järjestämään [CCUS-Forum](#)-tapahtumaan. Komissio totesi CCUS-teknologioiden olevan avainasemassa ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Komission [Restoring Sustainable Carbon Cycles](#) -aloite tule luomaan pitkän aikavälin vision niin luonnollisten kuin teknisen hiilensidonnan osalta. Komissio tulee lisäksi antamaan ehdotuksensa hiilensidonnan sertifiointimekanismista vuonna 2022 ja mukana tulevat olemaan mm. DACCS- ja BECCS-teknologiat.
- Ruotsissa suunnitteilla olevan negatiivisten päästöjen tukijärjestelmän suunnitteluraportti julki 15.11.2021. Järjestelmäksi tullaan ehdottamaan käänteistä huutokauppaa ja alkuvaiheessa tavoitellaan 2 Mt CO₂ negatiivisia päästöjä 2030 mennessä (arviolta n. 3–5 voimalaa). Tuki aika on 15 vuotta. Biohiili ei mukana tässä järjestelmässä, tuki suuntautuu BECCS-laitoksiin.

LUONNONSUOJELULAIN SEKÄ KAAVOITUS- JA RAKENTAMISLAIN UUDISTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Luonnonsuojelulakia (LsL) on valmisteltu käytännössä koko hallituskauden ajan erilaisten selvitysten teettämällä sekä ohjaus- ja projektiryhmien voimin. Vaatimaan ja pitkään luonnonsuojelulain uudistamisprosessiin lähdettiin näkyvämmiin alkuvuodesta 2020 avaamalla yleinen kuuleminen ja palautteen keruu. Työ eteni sen jälkeen virkamiesvetoisesti ohjaus- ja projektiryhmässä.

LsL:n uudistamiseen ovat luoneet tarpeita ja pohjaa mm. valmistuneet uhanalaisarvioinnit, kansalliset ja kansainväliset monimuotoisuustavoitteet ja -strategiat, vesienhoidon tuleva ohjelmakauden tavoitteet, ilmastopolitiikka sekä erilaiset paineet metsien käytössä. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää, ja tässä uskotaan vahvasti lainsäädäntöön enemmän kuin vapaaehtoiisiin tapoihin.

Luonnonsuojelulakiesitys tuli ympäristöministeriön valmistelemana lausunnolle parahiksi kesälomien alkaessa ja BEry antoi siitä 6.9.2021. Uudistustyötä seurataan yhteistyössä muiden järjestöjen, kuten Metryn ja MTK:n kanssa, koska se vaikuttaa esityksessä muodossaan kaikkeen maankäyttöön ja lainsäädäntöön.

Kaavoitus- ja rakentamislain valmistelu etenee LsL:n vanavedessä, ja on luontevaa yhdistää näiden kahden lainsäädäntöesityksen vaikuttaminen ja seuranta. Näihin sisältyy myös aiemmin edunvalvontakatsauksessa tämän otsikon alla ollut soiden luonnontilaisuusluokitus, jonka merkitys on vähentynyt uusien turvelupien vähennyttä.

Linjaa kaavoitus- ja rakentamislakiesityksen kannanotolle haetaan jäsenistöltä alkaen BEryn hallituksen kokouksesta 27.10. Yhteistyötä tehdään muiden järjestöjen kanssa marraskuun aikana niin, että lausunto voidaan jättää viimeistään 7.12.2021. Lausunnolla oleva esitys vaatii näillä näkymin merkittäviä muutoksia, ja vaikuttamista siihen

Merkitys

LsL-uudistamistyö ajoittuu samaan aikaan EU:n biodiversiteettistrategiasta ja ilmastotavoitteista käytävään keskusteluun. Se liittyy suoraan myös lausunnolla olevaan ilmastolakiin ja myöhemmin useiden muiden lakien, kuten vesilain sekä kaavoitus- ja rakentamislain uudistamiseen. Suorat vaikutukset LsL:n uudistamisella on ympäristölupamenettelyyn ja sen vaatimiin selvityksiin.

Keskeistä esityksessä on ekologisen kompensaation nostaminen velvoittavana ja myös vapaaehtoisena kaikessa luontoarvoja heikentävässä toiminnassa. Lakiluonnoksessa toistuvat sanat "on otettava huomioon". Tämän selvittäminen, mitä se kulloinkin merkitsee juridisesti, on jatkovalmistelussa tärkeää.

Luonnonsuojelulain merkitys ehdotetussa ja lausunnolla olevassa muodossaan laajenee olennaisesti aiemmasta. Sillä on merkitystä metsätaloudelle ja välillisesti myös puuenergian saatavuuden kannalta. Ympäristölupiin vaadittavissa luontoseelvityksissä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää. Tämä ja muiden lakien kautta tulevat lisävaatimukset nostavat lupakynnystä ja luvanhaun kustannuksia. Lajien uhanalaisluokitus

muuttuu koko ajan, ja se näkyy LsL:ssa selvityselvoitteiden kasvamisena. Lakiin on kirjattu suoraan myös varovaisuusperiaate, joka lisää harkintavaltaa ja myös valitusperusteita lajien ja elinympäristöjen suojeluväitteissä.

Edelleen on kuitenkin tärkeää pitää kiinni LsL:n periaatteesta, että se kohtelee lähtökohtaisesti kaikkia toimialoja tasapuolisesti, ja lain perusteella käytön rajoituksista ja suojelualueiksi osoittamisesta tulee maksaa korvaus.

Luonnonsuojelulakiin liittyy läheisesti nykyistä velvoittavampi ilmastolaki ja aikanaan myös uudistuva vesilaki. Nopeimmin uudistukset näkyvät tietenkin ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä olevissa luontoselvityksissä eriasteisesti suojeltujen lajien osalta.

Kaavoitus- ja rakentamislaki tuli lausunnonle lokakuun alussa. Sillä on tiivis yhteys luonnonsuojelulakiin ja siitä pyritään tekemään myös yhä tiukemmin ilmastopolitiikan väline. BEryn linja siihen täsmentyy ja sovitaan yhteen muiden järjestöjen kanssa marraskuun aikana.

Tavoite

- Seurata LsL:n valmistelua ja pyrkiä vaikuttamaan etenkin sen mahdollisiin vaikutuksiin metsätaloudessa. Turvetuotannon vähenevän ympäristöluvituksen kannalta on olennaista kiinnittää huomiota siihen, että uhanalaisten, avoimia elinympäristöjä ja kosteikkoja vaativien lajien ja -luontotyyppien merkitys todennäköisesti nousee sekä vaikuttaa vaadittavien selvitysten tasoon.
- LsL:n yleisperiaatteita laadittaessa ja kertoelmaosaa muotoiltaessa on kiinnitettävä tarkkaan huomiota sanamuotoihin ja rajauksiin. Tavoitteena on mahdollisimman yksiselitteiset kirjaukset, jotta myös lain vaikutuksia pystytään ennakoimaan.
- Muodostaa marraskuun 2021 aikana jäsenkunnan ja muiden järjestöjen kanssa kanta kaavoitus- ja rakennuslain uudistamisen keskeisiin ehdotuksiin.

Keinot

- Yhteydenpito YM:öön ja läheisiin järjestöihin, joille uhanalaisarviointi ja LsL:n uudistus sekä kaavoitus- ja rakennuslaki ovat merkittäviä.
- Määrittää jäsenkunnan ja erityisesti turvealan ympäristöasiantuntijoiden linjaamalla tavalla tarkemmat vaikuttamistoimenpiteet lausunтовaiheen jälkeen syksyn aikana ja tarkkaillaan mahdollisia vaikutuksia jo luvitetuille alueille.
- Kartoittaa mahdolliset muutostarpeet ja kustannukset LsL:n perusteella vaadittaviin luontoselvityksiin.

LsL:n uudistamisen edetessä arvioidaan sen merkitystä yleisesti Bioenergia ry:n ja etenkin metsien käytön kannalta. Kaavoitus- ja rakentamislaki liittyy läheisesti LsL:iin.

- Uhanalaisarviointi lajien osalta ei tuottanut yllätyksiä. Elinympäristöjen osalta nähtäväksi jää, millaisia tulkintoja alueiden rajauksissa ja suojeltavien alueiden ulkopuolisten alueiden vaikutuksesta tehdään. Turvetuotanto ei nykyisellään ole uhka monimuotoisuudelle. Kokonaistilannetta seurataan alan ympäristöasiantuntijoiden kokouksissa.
- On todennäköistä, että luonnonsuojelulain uudistamisella on merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia metsätaloudelle ja -energialle, joten tämän edunvalvonnan osa-alueen tärkeys ja laajuus korostuu.
- Lausunnolla oleva kaavoitus- ja rakentamislaki konkretisoisi ja antaisi keinoja mm. luonnonsuojelu- ja ilmastolain toteutukselle. Tuore esitys vaatii Bioenergia ry:ltäkin. tarkempaa kannanmuodostusta marraskuun 2021 aikana.

Seurattavat hankkeet

Seurattaviksi hankkeiksi ja niiden vastuushenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuushenkilö
Kansainväliset ilmastoneuvottelut	jatkuva	Harri Laurikka
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen	komissio hyväksyy uudet suuntaviivat Q3-Q4/2021 ja voimaan 1.1.2022	Hannes Tuohiniitty
EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan)	jatkuva	Erika Laajalahti

YK: KANSAINVÄLISET ILMASTONEUVOTTELUT (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Joulukuussa 2015 YK:n ilmastoneuvotteluissa Pariisissa päästiin sopimukseen vuoden 2020 jälkeistä aikaa käsittelevästä uudesta ilmastosopimuksesta. Kaikki maailman maat ovat joko allekirjoittaneet tai jo ratifioineet sopimuksen. Pariisin sopimuksen säännöistä sovittiin COP24 -kokouksessa Puolan Katowicessa 3. – 14.12.2018. Madridin kokouksessa 2019 yritettiin sopia etenkin markkinamekanismeista, mutta siinä epäonnistuttiin. Ilmastokokous Glasgowssa 1.-12.11.2021.

Merkitys

Kv. ilmastopolitiikka vaikuttaa globaalisti puhtaan teknologian – myös bioenergiateknologian – kysyntään ja päästövähennystoimet aiheuttavat kustannuksia teollisuudelle. Neuvotteluissa käsitellään lisäksi erityisesti maankäyttösektorin päästölaskentaan liittyviä kysymyksiä, joilla voi olla EU:n politiikan kautta suoria vaikutuksia Suomen bioenergiasektoriin.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon
- Ymmärtää vaikutukset EU:n politiikkaan
- Vaikuttaa bioenergian näkyvyyteen ilmastoneuvotteluiden toimeenpanoon liittyvissä sivutapahtumissa

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (WBA, Bioenergy Europe) kanssa Tehdään yhteistyötä kotimaisten tahojen kanssa, tapaamisia virkamiesten kanssa

- Ilmastokokous COP26 on Glasgowssa 1.-12.11.2021. Keskeisiä neuvotteluaiheita mm. Pariisin ilmastosopimuksen sääntökirjan avoimien asioiden (päästökauppamekanismit, läpinäkyvyyskehikko, tulevien sitoumusten aikajärjestelmä) sopiminen.
- 139 maata (sis. 27 EU-maata) ja n. 54 % globaaleista päästöistä on toistaiseksi lähettänyt ilmastosopimukselle jonkinlaisen päivityksen tai vahvistuksen kansalliseen panokseensa Pariisin ilmastosopimuksen toimeenpanossa. Näistä 81 on vahvistanut päästövähennyksiään. 34 maata (27 % globaaleista päästöistä) on ilmoittanut aikomuksestaan vielä päivittää sitoumustaan. Climate Action Tracker-sivuston arvion mukaan kokouksen jälkeen tavoitteet riittävät ilmaston lämpenemisen rajoittamiseen noin 2,4 C:een. Mikäli kaikki keskusteluissa olleet, vahvistamattomat tavoitteet toteutetaan, lämpeneminen voitaisiin rajoittaa noin 2 C:een. Lämpeneminen 2020 mennessä oli 1,2 C.

EU: VALTIONTUKISUUNTAVIIVOJEN UUDISTAMINEN (TUOHINIITY)

Tilannekuvaus

Euroopan unionissa kilpailua sisämarkkinoilla vääristävät valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. Komissio kuitenkin määrittelee sallitut valtiontuet tietyin ehdoin. Esimerkiksi tällä hetkellä jäsenmaissa noudatetaan energia-alan tuissa komission tiedonannon muodossa julkaisemia ”Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014-2020.” Nykyiset valtiontukisäännöt ovat voimassa 1.7.2014 – 31.12.2020 ja niiden voimassa oloa jatkettiin 2022 asti.

Tiedonannossaan komissio on yksilöinyt listan ympäristö- ja energia-alan toimenpiteitä, joihin myönnettävä valtiontuki on yleensä hyväksytty. Näitä ovat mm. tuki ympäristönsuojelun tason parantamiseen, tuki uusiutuville energialähteille, tuki energiatehokkuustoimenpiteille (ml. CHP).

Komissio julkisti konsulttiarvion energiasuuntaviivojen (EEAG) ja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) vaikuttavuudesta 5.6.2020. Sen yhteenveto on, että 2014-2020 suuntaviivat ovat toteuttivat tavoitteitaan kohtuullisen hyvin.

Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio 7.1.2021 asti.

Komission luonnos CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy Europen kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta.

Luonnoksessa on muutamia kohtia, jotka korostavat bioenergian erilaisuutta muihin uusiutuviin verrattuna, esimerkiksi ilmapäästöjen hillintää. Lisäksi luonnoksessa edellytetään, että tuki ei saa haitata biomassaraaka-ainemarkkinoita, varsinkaan metsäbiomassan osalta. Tuki bioenergialle (sähköntuotannossa) pitää lisäksi rakentaa niin, että se antaa ajojärjestyksessä vaihtuvalle uusiutuvalle etuajo-oikeuden.

Suuntaviivat tullevat voimaan 1.1.2022.

Merkitys

Uudet valtiontukisäännöt tekevät aikaisempaa vaikeammaksi hyväksyä tukia, joita ei ole kilpailutettu. Mahdolliset ylituet (kuten 1.11.2017 uusilta toimijoilta sulkeutunut tuulivoiman syöttötariffi) ovat uusien valtiontukisuuntaviivojen oloissa kiellettyjä, ja niitä ei saa notifioida komission kilpailupääosastolla.

Suomen nykyinen metsähakkeen sähköntuotantotuki, joka notifioidiin komissiossa vuoden 2016 alussa, on voimassa siten, että sen piiriin voi hakeutua (12 vuoden ajaksi) vuoden 2020 loppuun saakka.

Tavoite

- Ennakoida hyvissä ajoin minkälaisia vaatimuksia EU:n uudet energia-alan valtiontukisäännöt pitävät sisällään. Näin voimme varmistaa, että ehdottamamme bioenergia-alan edistämiskeinot ovat oikeanlaisia ja voivat tulla hyväksytyksi.

Keinot

- Hankitaan mahdollisimman aikaisin tietoa uusien valtiontukisääntöjen valmistelusta komission. Lähteinä kilpailupääosasto, Bioenergy Europe ja TEM.

- BEry vastasi konsultaatioon jatkoajasta ja korosti biopolttoaineiden tukikelpoisuuden jatkamista 2022 asti.
- Vaikutettu Bioenergy European kautta kantoihin, EEAG kanta valmistui toukokuussa 2021
- kommentoitu tulevaa komission luonnosta EEAG:sta BEuropelle

EU: BIOENERGIAN TKI–RAHOITUS JA EUROOPAN STRATEGINEN ENERGIAKESKUSTÄKÄÄVÄSUUNNITELMA (LAAJALAHTI)

Tilannekuvaus

Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) on yli EU-28:n ulottuva (mukana myös NO, CH, IS, TU) ulottuva verkosto, joka pyrkii parantamaan yhteistyötä energiateknologian kehittämisessä. Mukana on 9 eurooppalaista innovaatio- ja teknologia-alustaa (European Technology and Innovation Platforms, ETIP). Nämä ovat tuottaneet julistuksia, joista yksi käsittelee bioenergiaa (liikenteen biopolttoaineet + stationäärinen bioenergia). Bioenergia on jaoteltu eri kategoriaan kuin muut uusiutuvat. Bioenergiaa koskeva [julistus](#) julkistettiin 16.11.2016. Bioenergiaosion [toimeenpanosuunnitelma](#) hyväksyttiin 13.6.2018. VTT:n Antti Arasto toimii ETIP Bioenergy:n varapuheenjohtajana.

Merkitys

Kyse ei ole lainsäädännöstä eikä suunnitelmalla jaeta lisää rahaa. SET-plan vaikuttaa siihen, miten jo allokoituja tutkimusrahoja (mm. NER300, 400/450, InnovFin, HorizonERAnet) jaetaan. SET-Planissa asetetuilla tavoitteilla voi olla merkittäviä vaikutuksia biopolttoaineisiin liittyvään sääntelyyn epäsuorasti. ETIP Bioenergy:n toimeenpanosuunnitelma kattaa 104 mrd euron kumulatiiviset investoinnit demo- ja laajennuslaitoksiin ja 2,3 miljardin euron investoinnit kehitykseen vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite

- Seurataan asian etenemistä

Keinot

- Tapaamiset virkamiesten ja muiden alan toimijoiden kanssa
- Osallistuminen tapahtumiin ja infotilaisuuksiin

- [EU:n Innovaatorahaston](#) seuraavat haut aukeavat pian. Suurten hankkeiden rahoitukseen suunnattu haku aukeaa 26.10.2021 ja hakuaikaa on 1.3.2022 asti. Rahoitusta on tarjolla noin 1,3–1,5 miljardia euroa. Pienten hankkeiden seuraava haku avataan maaliskuussa 2022 ja hakuaikaa on elokuuhun 2022. Rahoitusta on saatavilla alustavien tietojen mukaan 100 miljoonaa euroa.
- Innovaatorahaston ison mittakaavan hankehaun tulokset julki marraskuun puolivälin jälkeen.
- SET Planin ETIP Bioenergy järjestää [sidosryhmätalouksen](#) verkossa 16.-18.11.2021.
- [SET Plan konferenssi](#) järjestetään 25.-26.11.2021 Sloveniassa sekä etänä. Ohjelmassa mm. energiatransitio, energiapolitiikka ja ohjauskeinot sekä kestävyys.

